

Siste Sjanse

- Stiftelse for bevaring av biologisk mangfold

Ekstrakt

Siste Sjanse har foretatt en kartlegging og verdivurdering av naturtyper i Trysil kommune. Arbeidet har dels bestått i en gjennomgang av eksisterende litteratur om natur i kommunen og dels i nytt feltarbeid. Rapporten er utarbeidet for å gi en oversikt over hvordan arbeidet har blitt gjennomført og for å gi en beskrivelse av naturgrunnlag, en del viktige naturtyper og fremtidige oppgaver i kommunen.

Nøkkelord

Hedmark
Biologisk mangfold
Naturtyper
Trysil
Rødlistearter

Siste Sjanse – rapport 2005-2

Tittel

Kartlegging og verdivurdering av naturtyper og biologisk mangfold i Trysil kommune

Forfatter

Sigve Reiso

Dato

01.05.2005

Antall sider

36

Økonomisk støtte

Naturtypekartleggingen i Trysil kommune er finansiert av Trysil kommune og Fylkesmannens miljøvern avdeling, Hedmark.

Siste Sjanse Oslo-kontor: Maridalsveien 120, 0461 OSLO
Telefon 22716095. E-post: sigve@sistesjanse.no
Siste Sjanse Arendal-kontor: Telefon 37060418/95979612.
E-post: arne@sistesjanse.no

Nettadresse: www.sistesjanse.no

ISSN: 1501-0708

ISBN: 82-92005-58-7

Forord

Siste Sjanse har i løpet av 2004-2005 kartlagt og verdisatt viktige naturtyper i Trysil kommune. Arbeidet har bestått av litteraturgjennomgang, feltarbeid, databehandling og rapportering. Siste Sjanse takker for godt samarbeid med miljøvernssjef Bjørn Tore Bækken og skogbruksveileder Runa Elisabeth Skyrud.

Takk også til John Egil Bekkevold, Arild Berget, Per Oskar Strandvold og Trond Østby for nyttig tips om potensielle naturtyper i kommunen.

Siste Sjanse og undertegnede håper at denne rapporten kan være med på å øke forståelsen for hvordan det biologiske mangfoldet i Trysil kommune skal forvaltes. Vi håper også at rapporten kan danne grunnlaget for en handlingsplan for biologisk mangfold i kommunal regi.

Oslo, 01.05.2005

Sigve Reiso
Siste Sjanse

Sammendrag

Siste Sjanse har i 2004 gjennomført kartlegging og verdisetting av naturtyper i Trysil kommune etter DN-håndbok 13. Kartleggingen er basert på eget feltarbeid, gjennomgang av litteratur (inkl. internett), herbariemateriale og kontakt med enkeltpersoner.

235 lokaliteter er med i det endelige utvalget. De 235 lokalitetene er fordelt på fem hovednaturtyper og 16 ulike naturtyper i henhold til DN-håndbok 13. Av 235 registrerte naturtyper ligger 181 i skog. Skogbiotopene er fordelt på 6 ulike naturtyper, hvorav urskog/gammelskog er den vanligste typen. Urskog/gammelskog favner både gamle furu- og granskoger.

Av de 235 naturtypene er 21 lokaliteter er verdisatt som svært viktige (verdi A), 101 som viktige (verdi B) og 113 som lokalt viktige (verdi C).

Totalt 35 arter som står på den offisielle norske rødlisten er inkludert i naturtyper i Trysil kommune pr. 2005. Av disse tilhører 1 kategorien *direkte truet (E)*, 9 tilhører kategorien *sårbar (V)*, 5 tilhører kategorien *sjelden (R)* og 20 tilhører kategorien *hensynskrevende (DC)*.

Alle registreringsdata er lagt inn i databasen Natur2000, og overført til kommunen. Områdene er digitalisert i ArcView. Denne rapporten oppsummerer en del fakta om biologisk mangfold, med en viss vekt på rødlistede arter, i Trysil.

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
INNHALDSFORTEGNELSE	4
NOEN BILDER FRA ULIKE NATURTYPER I TRYSIL.....	5
1. BAKGRUNN	6
2. GJENNOMFØRING	6
2.1. FORARBEIDER OG FELTARBEID	6
2.2. DATABEHANDLING.....	6
2.3. RAPPORTERING	7
3. NATURGRUNNLAG	7
3.1. AREALFORDELING	7
3.2. BELIGGENHET, TOPOGRAFI, KLIMA OG BERGGRUNN.....	7
3.3. VEGETASJON	8
3.4. SPESIELLE NATURTYPER I TRYSIL – ANSVARSTYPER	8
4. METODE.....	9
4.1. KRITERIER FOR Å SKILLE MELLOM SVÆRT VIKTIGE, VIKTIGE OG LOKALT VIKTIGE OMRÅDER	9
4.2. BEHANDLING AV DATA – DATABASE	10
4.3. VERDISSETTING AV LOKALITETER MED RØDLISTEARTER	12
5. RESULTATER.....	13
5.1. OVERSIKT OVER KARTLAGTE NATURTYPER.....	13
5.2. ARTER	13
5.2.1. Røddlistede sopp.....	13
5.2.2. Røddlistede lav og moser.....	15
5.2.3. Røddlistede karplanter	15
5.2.4. Røddlistede amfibier.....	16
5.2.5. Røddlistede invertebrater	17
6. VIDERE ARBEID.....	17
6.1. PRIORITERTE OPPGAVER.....	17
6.2. ÅPENHET OMKRING MILJØDATA	18
7. LITTERATUR	19
8. VEDLEGG.....	21
VEDLEGG 1. ORDFORKLARINGER.....	21
VEDLEGG 2. RØDLISTEKATEGORIER	23
VEDLEGG 3: KORT LOKALITETSINFORMASJON	24

Noen bilder fra ulike naturtyper i Trysil.

Setervoll i gjengroingsfase, Ljørdalen.

Eldre løvsuksesjon med dominans av osp, Åsvoll

Urskogsner granskog fra Brødalen under Trysilfjellet.

Marisko (DC) i rik sumpskog, Ljørdalen

Klar, kildepåvirket dam ved Jordet.

Godt utviklet moserik kilde fra Ljørdalen

1. Bakgrunn

Det er en politisk målsetting at alle landets kommuner skal ha gjennomført kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer (St. meld. nr. 58 1996-97). Direktoratet for naturforvaltning startet i 1999 opp prosjektet: *Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold*. Direktoratet har i denne anledning utarbeidet to håndbøker som angir hvordan kommunen skal finne fram til et utvalg viktige naturtyper og hvordan disse områdene skal verdisettes og innpasses i kommunens arealplaner (Direktoratet for naturforvaltning 1999a). Naturtypekartleggingen fokuserer direkte på de viktigste områdene for biologisk mangfold.

2. Gjennomføring

2.1. Forarbeider og feltarbeid

Før prosjektet startet var kunnskapen om biologisk mangfold i Trysil nokså god. Flere nøkkelbiotopundersøkelser er utført på forskjellige eiendommer i kommunen (Haugset 1997; Bergmann 2000; Solås 2000; Klepsland og Reiso 2004). Sommeren 2004 ble det foretatt undersøkelser av potensielle verneområder på Statskogs skogareal (NINA m. fl. 2005). Kjerneområdene fra disse undersøkelsene er inkludert i basen. Der avgrensingen på kjerneområdene overlapper med nøkkelbiotoper, er avgrensingen på kjerneområdene blitt lagt til grunn. Flere botaniske undersøkelser har også gitt nyttig informasjon til kartleggingen (Ofte 1990; Haugan og Ofte 1992; Løseth 1994; Hanssen 1996; Ofte 1997b; Ofte 1997a; Fremstad 1999; Solstad og Elven 2001).

Det er gjennomført MIS (Miljøregistrering i skog) i forbindelse med takst i søndre deler av kommunen. Disse dataene har vært tilgjengelige men har vært vanskelige å konvertere til naturtyper. Kartleggingen omfatter 263 lokaliteter med en gjennomsnittsstørrelse på 4,3 daa. Få arter er registrert og ingen av lokalitetene er beskrevet med tekst. Dette gjør verdisetting og klassifiseringen av områdene vanskelig uten kvalitetssikring i felt. En slik relativt omfattende feltundersøkelse er ikke prioritert i denne kartleggingen og kun områder som overlapper med andre registreringer er lagt inn i kommunens database.

Omtrent seks dagsverk i perioden juni til september 2004 har vært benyttet dels til å sjekke status på usikre lokaliteter, dels til å registrere nye områder. Gjennom intervjuer, samtaler med kommunen og en naturfaglig vurdering ble følgende områder og naturtyper prioritert ved feltarbeid: Kalkskog og rikmyrer ved Jordet, kilder, kulturlandskap langs Trysilelva, Ljøra og noen utvalgte setergreider, dammer langs vassdragene og dårlig undersøkte bekkeløfter.

Sigve Reiso, Jon Klepsland, Kjell Magne Olsen og Tom Hellig Hofton fra Siste Sjanse har utført feltregistreringene i Trysil sommeren 2004. De økonomiske rammene har vært ca kr. 107 000,- hvorav Fylkesmannens Miljøvernavdeling har bidratt med kr. 50.000,-.

2.2. Databehandling

Data fra alle områder er lagt inn i databasen Natur2000 (Naturkart DA 2000) som Trysil kommune skal bruke for å behandle naturdata. Se metodekapittelet for en forklaring av basens oppbygning. Alle lokaliteter er digitalisert av Siste Sjanse i kartbehandlingsprogrammet ArcView.

2.3. Rapportering

Denne rapporten beskriver metode, generell informasjon om naturgrunnlag i kommunen og statistikk over naturtyper og rødlistearter. Metodebeskrivelsen for naturtypekartleggingen er meget summarisk og for en utdyping vises det til innledende kapitler i DN håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 1999a).

3. Naturgrunnlag

3.1. Arealfordeling

Trysil kommune har en utstrekning på totalt 3 016 km². Av dette utgjør ferskvann 67 km² (2,2 %), og det er totalt 1 584 vann og tjern i kommunen. Av 2 948 km² fastland utgjør skog 2 259 km² (74,9 %) og myr 310 km² (10,2 %) og resten utgjøres av høyfjell, jordbruksarealer, bebyggelse og infrastruktur. Arealfordeling på ulike høydelag, viser en overvekt av areal i intervallene 300-600 m o.h. (1 512 km², 50,1 % av totalt areal) og 600-900 m o.h. (1 276, 39,9 % av totalt areal). Gjennomsnittshøyden i kommunen er 600 m.o.h. (Statens kartverk 2003).

3.2. Beliggenhet, topografi, klima og berggrunn

Trysil kommune ligger øst i Hedmark fylke, med hele sin østre og sørøstre grense mot Sverige. Nabokommuner er Engerdal (i nord), Rendalen, Åmot, Elverum og Våler (i vest og sørvest).

Landskapet i Trysil varierer fra et slakt bølgende skoglandskap med åpne dalfører i sør til et mer kupert landskap med trange daler og bratte lier opp mot høyfjellet i nord og i nordøst. Tverrfjellet på 1209 m o.h. lengst i nord er kommunens høyeste punkt og Trysilelva ved Lutnes i sør er kommunens laveste punkt på ca 310 m o.h. Fra innsjøene Engeren i Engerdalen og Sennsjøen i Elvdalen, drenerer Trysilvassdraget sørover mot Höljesjöen i Sverige. Lisidene langs Engeren og i Elvdalen er bratte med flere markerte bekkekløfter. Videre sørover langs Trysilvassdraget flater dalbunnen mer ut og topografien blir roligere. Terrenget blir noe brattere igjen rundt Trysilfjellet (1132 m o.h.) vest for Innbygda og enkelte mindre bekkekløfter skjærer inn i dalsidene. Fra Trysilfjellet og videre vestover mot Osensjøen og sørover mot riksgrensen flater terrenget ut og domineres av slakt bølgende skogkledde åser, med mange store myrområder. Videre øst for Trysilelva over mot Ljørdalen er også topografien stort sett slak og rolig, med mange myrområder. Terrenget stiger igjen øverst i Drevjedalen, opp mot Skardfjellet på 1001 m o.h. og Drevfjellet på 1025 m o.h. Mellom disse to toppartiene drenerer Drevja sør-østover mot Ljøra og Ljørdalen. Ljøra har et slakt fall fra 580 m o.h. lengst nord til ca 410 m o.h. lengst sør i Ljørdalen. Dalføret er en utpreget U-dal med bred dalbunn. Øst for Ljørdalen stiger terrenget opp mot Fulufjellet med Fuluslottet som høyeste topp på 1047 m o.h. Flere større bekkedaler drenerer mot Ljøra fra Fulufjellet i øst.

Geologisk består det meste av kommunen av næringsfattig trysilsandstein, trysilgranitt og rhyolitt. Ved Jordet (kalkstein) og rundt Ulvsjøberget (alunskifer) finnes større felt med kalkholdig berrgrunn. Enkelte felter med næringsrike bergarter ligger også som spredte tynne bånd i dalsidene og danner stedvis rike sig (NGU 2005).

Dalbunnen langs Trysilelva sør for Innbygda ligger i sørboreal vegetasjonssone. Mellomboreal sone dominerer dalbunnene ellers og skogområdene i sørlige deler av kommunen. De øvre delene av lisidene rundt Trysilfjellet og fjellpartiene nord og øst i

kommunen ligger i nordboreal sone. Den subalpine sone, grensesonen mellom boreal og alpin vegetasjon, ligger på ca. 900 m o.h. Klimatisk ligger Trysil i svakt kontinental seksjon og overgangsseksjonen kontinental-svakt oseaanisk. (Moen 1998).

3.3. Vegetasjon

Vegetasjonen i Trysil er i all hovedsak fattig. Grovt sett dominerer granskog i lisdene og furuskog på de glasifluviale avsetningene i dalbunnene og grunnlendte toppområder. I granskogen er blåbærskog dominerende vegetasjonstype, med enkelte innslag av småbregneskog. Fattige gran-bjørkesumper kommer inn langs fuktdrag og i myrkanter. Noe innslag av høgstaudegranskog finnes i bunn av kløfter og stedvis i rikere søkk. Større partier med kalkpåvirket skog finnes i området rundt Jordet. På de rikeste partiene finnes en mosaikk av rik lågurt, rike sumpskoger og rikmyrer. Flere baserike sørberg med rik lågurtskog finnes også i enkelte kløfter og bratte lisdere flere steder i kommunen. På svakere boniteter inngår bærlyngskog, røsslyng-blokkbær og stedvis lavfuruskog. Langs de store vassdragene finnes innslag av gråor-heggeskog og noe vier dominert elveør vegetasjon. Endel bjørk finnes i barskogen, særlig opp mot tregrensa og i myrkanter. Mindre bestand og enkeltrær av selje og osp finnes spredt. En isolert forekomst av alm finnes i Fregn, et sørberg nord i Ljørdalen. En rikere sumpskog med svartor er registrert sør i Ljørdalen.

Dominans av fattig berggrunn gir også en overvekt av fattige myrtyper. I områder med rike sig fra underliggende kalkrike bergarter forekommer enkelte rike kilder og rikmyrer.

3.4. Spesielle naturtyper i Trysil – ansvarstyper

Det er i dette prosjektet kartlagt flere naturtyper som kommunen bør ha et spesielt fokus på. Det gjelder blant annet lokaliteter knyttet til rik berggrunn med bla.a. kalkskog, rikmyr, rikkilder, rike sørberg og rikere sumpskog. Spesielt utmerker områdene ved Jordet seg med et stort mangfold av krevende karplanter, deriblant en av regionens rikeste forekomst av marisko (DC). Her finnes rike sumpskoger i veksel med rikmyrer og rik lågurtskog. To av vegetasjonstypene i området, rik sumpskog og ekstremrik fastmattemyr, er oppført som direkte truede vegetasjonstyper (Fremstad og Moen 2001).

Kulturlandskapet i Trysil er stort sett intensivt drevet, oppdyrket eller i en kraftig gjengroingsfase. Kun noen få rester av ugjødslete artsrike setervoller og gamle beiter er intakte og kommunen bør fokusere på å sikre disse. Lokalitetene er karakterisert av en rik flora med innslag av flere sterkt beite- og slåttebetingete arter. Kulturbetinget engvegetasjon og komplekse kulturmarkstyper har mange vegetasjonstyper som er truet (Fremstad og Moen 2001).

Eldre skog med høgstaudevegetasjon finnes stedvis i bekkekløfter og langs næringsrike fuktdrag. Dette er høyproduktive skogtyper som karakteriseres av en lang rekke næringskrevende urter, bregner og gras. Slike høyproduktive skogtyper er, og har vært ettertraktet for tømmerproduksjon. De gjenværende gammelskogslokalitetene med tilhørende artsmangfold er derfor sjeldne i skoglandskapet vårt i dag og det bør fokuseres spesielt på bevaring av slike områder. Vegetasjonstypen høgstaudegranskog står også oppført som truet i kategorien hensynskrevende (Fremstad og Moen 2001).

På åspartiet vest for Ljørdalen (Smoldalen og Granåsen) er epifyttfloraen i gammel granskog godt utviklet. På de grove, gamle granene finnes et fuktighetskrevende lavsamfunn som ellers i Hedmark kun så vidt er registrert i noen naturskogsfragmenter i de mest humide åstraktene

øst for Mjøsa (bl.a. Orrkjølen naturreservat), og et par andre steder i sørlige Hedmark. Typiske og viktige arter er særlig kort trollskjegg, skrukkelav og randkvistlav, med langt trollskjegg som den sjeldneste og mest interessante enkeltarten. Alle er svært sjeldne i Hedmark øst for Glomma. Både skrukkelav og langt trollskjegg er nye for Trysil-Engerdal-regionen (Botanisk Museum 2005a). Området utgjør trolig nordligste utløper av de lokalfuktige skogene i sørvestre Dalarna og nordvestre Värmland (der nå utgatte funn av trønderlav *Erioderma pedicellatum* (E) for øvrig også er gjort) (Holien og Tønsberg 1996). I regional og plantegeografisk sammenheng er dette derfor et svært verdifullt element.

Flere forstyrrelsesbetingede naturtyper (kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti) er registrert langs Trysilelva og Ljøra. Trysil har sammen med kommunene langs Glomma et regionalt ansvar for pioner og elveørvegetasjonen som er knyttet til større vassdrag. Flere av vegetasjonstypene knyttet til pioner og elveørvegetasjon er oppført som noe truet (Fremstad og Moen 2001).

4. Metode

For en gjennomgang av anbefalt metodikk for prosjektet, vises det til kapitlene 1-4 og 6 i DN-håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 1999a). I det resterende av metodekapittelet i denne rapporten gis kun en summarisk gjennomgang av noen viktige metodiske punkter.

4.1. Kriterier for å skille mellom svært viktige, viktige og lokalt viktige områder

Vi vil understreke at alle områder som er plukket ut og prioritert i dette prosjektet er viktige for biologisk mangfold. I tillegg kommer helt sikkert en del lokaliteter vi ikke har klart å registrere i løpet av prosjektet. Til sammen utgjør de en viktig del av nettverket av lokaliteter/områder som skal være bærebjelken for bevaring av biologisk mangfold i Trysil kommune. De ulike naturtypene er vurdert individuelt og ikke satt opp mot hverandre. Verdisetting er ment som et hjelpemiddel *innen* hver naturtype eller hovedtype. Verdien må ikke brukes til å rangere lokaliteter som ikke tilhører samme hovedtype.

Rangeringen/verdisettingen av naturtyper er en avveining som bør basere seg på bruk av flere kriterier. I lista under er de viktigste kriteriene som er brukt i Trysil kommune gjengitt (lista bygger på DN-håndbok 13: kap. 6.2. og egne momenter):

- Størrelse og velutviklethet
- Arrondering
- Grad av tekniske inngrep
- Forekomst av rødlistearter
- Kontinuitetspreg
- Artsrike utforminger
- Utforminger med viktig biologisk funksjon
- Utforminger i sterk tilbakegang (lokalt, regionalt, nasjonalt)
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

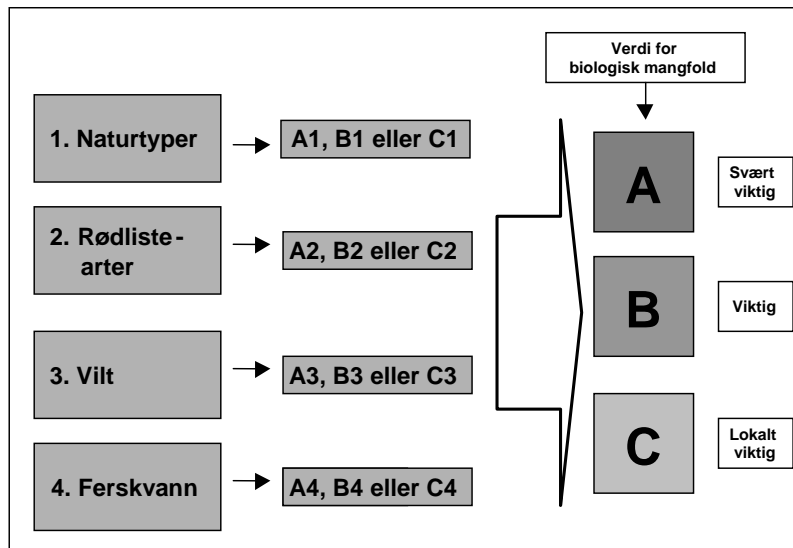
Enkelte kriterier, som forekomst av rødlistearter og grad av tekniske inngrep, er objektive og lette å vurdere. Andre kriterier forutsetter større grad av skjønn og lokalkjennskap til kommunen.

Skjematisk er det fire komponenter ("delverdier") som skal avgjøre den endelige verdien til en lokalitet; *Naturtypeverdi*, *status til eventuelle funn av rødlistearter*, *høyeste viltvekt og data fra ferskvann* (se figur 1). Alle temaene skal verdisettes til A (svært viktig), B (viktig) eller C (lokalt viktig), og den endelige naturtypeverdien er en syntese av verdiene for alle delene.

”Reglene” for verdisetting forutsetter at høyeste verdi i ett deltema skal overstyre andre deltemaer, dersom disse har lavere verdi. *Eksempel:* Dersom et av temaene får verdi A, skal naturtypen vurderes som en svært viktig lokalitet, selv om andre temaer kun når opp i B- eller C-verdi. Kommer man ut med B- eller C-verdi for *alle* temaene som er representert på lokaliteten, vil naturtypen være henholdsvis en B- eller en C-lokalitet. DN-håndbok 13 legger opp til et rigid system for verdisetting, der artsfunn i rødlistekategori direkte truet (E), sårbar (V) eller sjelden (R) automatisk gir lokaliteten verdi A. I tillegg til hovedretningslinjene i håndboka, bruker Siste Sjanse et kvalifisert skjønn for å verdisette.

Kriteriene for hvilke lokaliteter som er henholdsvis svært viktige og viktige er gitt for hver naturtype i DN-håndbok 13. Der er det gitt en faktabeskrivelse, samt kriterier for utvalgelse og verdisetting. Når det gjelder lokalt viktige områder (C-områder), er disse ikke beskrevet i håndboka. Et brev fra DN til fylkesmennene beskriver hvordan disse områdene skal tas inn i prosjektet (Direktoratet for naturforvaltning 1999b).

Figur 1. Verdisetting av biologisk mangfold, etter DN-håndbok 13.

Naturtypekartleggingen skal i prinsippet gi oversikt over naturtyper (1) og rødlistearter (2). Eksisterende, nye og framtidige Vilt-data (3) som overlapper med naturtyper, bør i tillegg innvirke på verdien til naturtypen. Ferskvann (4) er delvis kartlagt i kommunen, både etter håndbok 13 og håndbok 15. Dataene fra disse fire temaene bør syes sammen slik at det blir mulig å summere/vekte all kunnskap om biologiske verdier på hver lokalitet.

4.2. Behandling av data – database

Her beskrives noen av postene i databaseprogrammet Natur2000, med vekt på å forklare den praktiske bruken av basen.

Valg av naturtype

En del lokaliteter inneholder ofte mange ulike naturtyper. Det vil da være et problem å velge hvilken naturtype som skal angis for lokaliteten. Kriteriene som er brukt for utvalgelse av naturtype i en heterogen lokalitet er i hovedsak dominansforhold, samt verdien av de ulike typene som er representert. De ulike typene vil ofte være angitt i kommentarfeltet for biotopen, samt under knappen 'Registrer undernaturtyper'.

Areal

Det er ikke beregnet areal for alle naturtyper, da alle områdene er digitalisert og areal lett kan hentes fra kartdataene.

Beskrivelse/kommentar

I kommentarfeltet er det angitt en beskrivelse av vegetasjon, naturtilstand og en vurdering. Gjennom beskrivelsen skal det framgå hvilke verdier som finnes og på hvilket grunnlag biotopen er utvalgt. Alle relevante referanser skal framgå her. Informasjon fra rapporter er sterkt forkortet og forenklet. For mer utførlig informasjon henvises det til kilden. Informasjon om nasjonalt rødlistede arter, samt spesielle indikatorarter er lagt inn i de ulike artsregistrene. Når det ikke står angitt litteraturreferanse, har informasjonen fremkommet gjennom naturtypekartleggingen, oftest i form av feltarbeid. I feltet *Kort beskrivelse til rapporter*, er det gitt en kortversjon (maks. 256 tegn) hvor de mest essensielle opplysningene fra 'Beskrivelse/kommentar'-feltet er gjengitt. Kortversjonen egner seg til eksport.

Vernestatus

I denne posten er det enkelt angitt hvilken vernestatus de enkelte lokalitetene har i dag. De fleste nøkkelbiotoper i skog har ingen vernestatus, mens reservatene har det. Enkelte områder kan være under utredning for vern.

Trusler

Her er angitt hvilken utvikling som kan være med på å ødelegge de kvalitetene som biotopen i dag har. De vanligste truslene er skogbruksdrift, opphør av beite, gjengroing eller nedbygging.

Skjøtsel og hensyn

Her står det opplysninger om forslag til skjøtsel av områder, det kan også være henvist til litteratur som tar opp problematikken mer utførlig.

Område

Noen lokaliteter er blitt plassert inn i ett eller flere områder. I Trysil er følgende områder benyttet: Søre Osen, Trysil, Trysilfjellet, Engeren, Elvdalen, Jordet, Ljørdalen, Drevdalen, Flendalen, Statskog, Trysil kommuneskoger og Borregard Skog. Lokaliteter som ligger i eller i tilknytning til ett eller flere av disse områdene kan dermed lett søkes frem samlet. Nye, egendefinerte områder kan legges inn av kommunen.

Forvaltningsenhet

Lokalitetene er sortert under forvaltningsenheter. Fire ulike forvaltningsenheter er benyttet:

- Lokalitet med rødlisteart(er)
- Skjøtselsbetinget kulturlandskap
- Nøkkelbiotop i skog
- Kantsoner, flommarksområder langs vassdrag
- Skjøtselsbetinget naturtype

Denne inndelingen er et hjelpemiddel for sortering av lokaliteter uavhengig av geografisk beliggenhet. Mer enn én forvaltningsenhet kan knyttes til den samme lokaliteten. Kommunen bør fortsette arbeidet med å finne frem til et sett med forvaltningsenheter som er formålstjenlige for bruken av dataene (nye, egendefinerte forvaltningsenheter kan legges inn).

Artsregistrene

I registrene for karplanter, vilt og "spesielle arter" er de rødlistede artene og arter som er brukt som signalarter ført opp. Vanlige arter er i noen tilfeller lagt inn. Artslister for vilt ligger i viltbasen. Kommentarfeltet i registeret for spesielle arter inneholder i noen tilfeller

informasjon om hvor dataene stammer fra (dersom de ikke er fremskaffet gjennom dette prosjektet).

Sensitive data

Enkelte data bør være unndratt offentlighet, jf. offentlighetsloven §§ 5 og 6, pkt 2c. Dette kan gjelde sensitive artsopplysninger; hekkelokaliteter for truede fuglearter (f.eks. hønsehauk) eller vokseplasser for orkideer. Når det gjelder funn av sjeldne arter, kan en restriktiv offentlighetspolitikk være både heldig og uheldig og det må utvises et skjønn før data frigis. Ved hemmeligholdelse er det vanskeligere å kontrollere hva som skjer med populasjoner av sjeldne plantearter (Høiland og Wergeland Krog 1999). Sårbare forekomster risikerer å bli utsatt for tilfeldig negativ påvirkning eller ødeleggelse dersom de holdes hemmelig for de som bruker og forvalter arealet hvor forekomsten finnes. På den andre side kan offentlighet bety fare for ulovlig innsamling til private samlinger, eventuelt for salg. Ingen data er skjermet i databasen slik den blir overlevert til kommunen. Det blir eventuelt kommunens oppgave å skjerme data de mener bør unndras offentlighet, både i databasen som den ser ut nå og etter hvert som nye data legges til.

Datanøyaktighet

Noen opplysninger om spesielle arter er hentet fra offentlige herbarier og litteratur. Mange arter er angitt med 1 km nøyaktighet i herbariematerialet, uten videre geografisk angivelse. Slike artsfunn har blitt vurdert, men som regel ikke inkludert i prosjektet som egne lokaliteter. Artene må forvaltes der de faktisk finnes. Dersom en ikke vet rimelig nøyaktig hvor en art er funnet, er informasjonen kun interessant som opplysning for artens utbredelsesområde og voksested, men vanskelig å bruke i forvaltningssammenheng. Oppsøkende feltarbeid kan være vanskelig hvis nøyaktigheten og beskrivelsen av funnsted er dårlig. Under Siste Sjanse sitt feltarbeid har det blitt benyttet GPS, og nøyaktigheten på nyanskaffede data er vanligvis stor.

Vurdering

Graden av dokumentasjon er høyst forskjellig fra lokalitet til lokalitet. Noen er godt undersøkt av flere observatører, mens informasjonsmengden for andre lokaliteter er liten. I feltet 'Vurdering' er det mulig å angi hvor sikker man er på dataene som er presentert for lokaliteten. Alle lokaliteter lagt inn av Siste Sjanse regnes som sikre, men når kommunen etter hvert legger inn nye lokaliteter, kan det her angis om dataene anses som usikre. Det er derved mulig å bruke denne kolonnen som en pekepinn på hvor videre undersøkelser bør rettes.

4.3. Verdisetting av lokaliteter med rødlistearter.

I noen tilfeller har lokaliteter med rødlistearter i kategoriene V og R, som ifølge DNs retningslinjer skulle gitt verdien A (svært viktig), blitt nedjustert manuelt. Dette er blitt gjort ut fra en faglig vurdering, der for eksempel artens tetthet og lokalitetens potensial er vurdert.

5. Resultater

5.1. Oversikt over kartlagte naturtyper

Det er kartlagt 235 lokaliteter med viktige naturtyper i Trysil kommune. 21 lokaliteter er verdisatt som svært viktige (verdi A), 101 som viktige (verdi B) og 113 som lokalt viktige (verdi C), se tabell 1.

Tabell 1. De ulike hovednaturtyper og naturtyper som er registrert, antall lokaliteter med hver type, og antall lokaliteter med verdi 'svært viktig' (A), 'viktig' (B) og 'lokalt viktig' (C).

Hovednaturtype	Naturtyper	Antall	A	B	C
Ferskvann/våtmark	Dammer	6	3	2	1
	Deltaområder	1		1	
	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	9		4	5
Kulturlandskap	Naturbeitemark	5	1		4
	Skogsbeiter	1		1	
	Slåtteenger	10		4	6
Myr	Andre viktige forekomster	1			1
	Kilde og kildebekk	4		4	
	Rikmyr	13	3	5	5
Rasmark, berg og kantkratt	Sørvendte berg og rasmarker	4		1	3
Skog	Bekkekløfter	8		5	3
	Gammel lauvskog	8		4	4
	Gråor-heggeskog	3		1	2
	Kalkskog	2		2	
	Rikere sumpskog	10	1	6	5
	Urskog/gammelskog	148	13	61	74
Totalt		235	21	101	113

Av 235 registrerte naturtyper ligger 181 i skog. Skogbiotopene er fordelt på 6 ulike naturtyper, hvorav urskog/gammelskog er den vanligste typen. Urskog/gammelskog favner både gamle furu- og granskoger.

5.2. Arter

Dette kapittelet omhandler først og fremst rødlistearter. Sopp, lav, moser, karplanter, amfibier og invertebrater er behandlet i hvert sitt avsnitt.

I totalt 101 (42 %) av de registrerte og kartlagte naturtypene er det påvist rødlistede arter. Noen få av disse er kartlagt nettopp på grunn av at det ble funnet rødlistearter på stedet, men de langt fleste har kvaliteter også utover det at de inneholder rødlistearter.

Totalt 35 arter som står på den offisielle norske rødlisten (Direktoratet for naturforvaltning 1999a) er inkludert i naturtyper i Trysil kommune pr. 2005. Av disse tilhører 1 kategorien *direkte truet* (E), 9 tilhører kategorien *sårbar* (V), 5 tilhører kategorien *sjelden* (R) og 20 tilhører kategorien *hensynskrevende* (DC).

5.2.1. Rødlistede sopp

Pr. våren 2005 har vi oversikt over 17 ulike rødlistede sopp avgrenset i naturtyper i kommunen. Ytterligere 9 rødlistearter er kjent fra kommunen men ikke knyttet til en naturtype (Botanisk Museum 2005b) (tabell 2). Flere av soppfunnene ved herbariet er angitt

med for dårlig nøyaktighet til at de har noen større verdi i naturtypekartleggingen. Flere av funnene er dessuten gamle, og kan være lokalisert i områder som i dag er forringet og uegnet som leveområde for arten.

Den minst påvirkede fjellskogen i Trysil har et tydelig fattigere artsmangfold av sopp sammenliknet med en del andre fjellgranskogsområder på indre Østlandet. Det synes imidlertid som om dette snarere er et geografisk fenomen enn knyttet til skogens tilstand på bestandsnivå. Basert på gjennomgått litteratur og egne observasjoner, virker mangfoldet av vedboende sopp betydelig fattigere enn for eksempel i Engerdal, Rendalen og Stor-Elvdal, gitt tilsvarende skogstruktur og skogtilstand. Selv urskogsneare granskoger i Trysil er overraskende fattige på sjeldne vedboende sopp, og mangfoldet begrenser seg stort sett til ”standardsettet” av hensynskrevende arter, mens kravfulle arter som sibirkjuke (V), lappkjuke (V) og taigaskinn (V) ennå ikke er påvist i kommunen. Årsaken kan være dels utbredelsesmessig (som likevel virker mindre sannsynlig, jf. en rekke funn av bl.a. lappkjuke rett over grensa til Sverige), og dels storskala-landskapseffekter som følge av lang skogbrukshistorie i kommunen. Det er påfallende at mange arter er svært lette å finne i selv ganske tydelig påvirket skog i Engerdal, mens de samme typer miljøer i Trysil i stor grad mangler de samme artene.

Av de 17 rødlisteartene kartlagt i naturtyper tilhører én kategorien *direkte truet (E)*, 2 tilhører kategorien *sårbar (V)*, 2 tilhører kategorien *sjelden (R)* og 12 tilhører kategorien *hensynskrevende (DC)*.

Tabell 2. Rødlistede sopparter registrert i Trysil pr. våren 2005. Artene er listet alfabetisk etter vitenskapelig navn. For arter som ikke er avgrenset i naturtyper er kilder oppført. Rødlistekategorier følger Direktoratet for naturforvaltning (1999c); se også vedlegg 2. Flere registreringer kan være gjort på samme lokalitet.

Norsk navn	Vitensk. navn	Rød-listet	Antall naturtype lokaliteter	Kilde
Oransjenettsopp	<i>Ceraceomerulius albostramineus</i>	DC	-	Botanisk Museum 2005
	<i>Ceriporiopsis pannocincta</i>	E	-	Botanisk Museum 2005
Barstrøslørsopp	<i>Cortinarius fraudulosus</i>	DC	1	
	<i>Cortinarius serarius</i>	V	1	
Duftskinn	<i>Cystostereum murratii</i>	DC	37	
Sprekkjuke	<i>Diplomitoporus crustulinus</i>	V	-	Botanisk Museum 2005
Rosenkjuke	<i>Fomitopsis rosea</i>	DC	8	
Mørkskjellet vokssopp	<i>Hygrocybe turunda</i>	DC	1	
Gulskivevokssopp	<i>Hygrophorus karstenii</i>	DC	3	
	<i>Hypochnicium cymosum</i>	V	-	Botanisk Museum 2005
Harekjuke	<i>Inonotus leporinus</i>	DC	1	
Okerporekjuke	<i>Junghuhnia luteoalba</i>	DC	1	
Grønnlig narrepiggssopp	<i>Kavinia alboviridis</i>	R	-	Botanisk Museum 2005
Rynkesagsopp	<i>Lentinellus vulpinus</i>	R	-	Botanisk Museum 2005
Seig traktmuserong	<i>Leucopaxillus cerealis</i>	R	2	
	<i>Metulodontia nivea</i>	DC	-	Botanisk Museum 2005
Taigapiggskinn	<i>Odonticium romellii</i>	DC	1	
Urskogskjuke	<i>Perenniporia subacida</i>	E	1	

Norsk navn	Vitensk. navn	Rød-listet	Antall naturtype lokaliteter	Kilde
Granrustkjuke	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	DC	25	
Svartsonekjuke	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	DC	70	
Rynkeskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	DC	15	
	<i>Phlebia firma</i>	DC	1	
	<i>Physodontia lundellii</i>	V	1	
Gammelgranskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	DC	14	
Taigakjuke	<i>Skeletocutis stellae</i>	DC	-	Botanisk Museum 2005
	<i>Tubulicrinis hirtellus</i>	R	-	Botanisk Museum 2005
	<i>Tubulicrinis inornatus</i>	DC	-	Botanisk Museum 2005

5.2.2. Rødlistede lav og moser

Pr. våren 2005 er ulvelav (DC) og huldrestry (V) eneste rødlistede busk- og bladlav avgrenset i naturtyper i kommunen. Ulvelav er registrert på fire lokaliteter og huldrestry er kjent fra én lokalitet.

Flere krevende skorpelav knyttet til død ved og gamle trær er registrert i kommunen. Skorpelav er en artsgruppe som ennå ikke er vurdert for rødlista, men flere er aktuelle kandidater ved neste revisjon. Totalt åtte av de registrerte skorpelavene i kommunen er slike kandidater, og er derfor ført opp i artslisten i tabell 3.

Huldretormose (DC) eneste rødlistede moseart registrert i kommunen. Arten er registrert på én lokalitet. Alt tyder på at Trysil generelt er svært dårlig undersøkt med hensyn på moser.

Tabell 3. Rødlistede lavararter, skorpelav som er rødlistekandidater ved neste revisjon(*) og moser i Trysil pr. våren 2005. Artene er listet alfabetisk etter vitenskapelig navn. Rødlistekategorier følger Direktoratet for Naturforvaltning (1999c); se også vedlegg 2. Flere registreringer kan være gjort på samme lokalitet.

Norsk navn	Vitensk. navn	Rød-listet	Antall naturtype lokaliteter
Ulvelav	<i>Letharia vulpina</i>	DC	4
Langnål	<i>Chaenotheca gracillima</i>	*	4
Taiganål	<i>Chaenotheca laevigata</i>	*	3
Skyggenål	<i>Chaenotheca stemonea</i>	*	1
Sukkernål	<i>Chaenotheca subroscida</i>	*	5
Gråsbeger	<i>Cyphelium inquinans</i>	*	5
Trollsotbeger	<i>Cyphelium karelicum</i>	*	4
Rustdoggnål	<i>Sclerophora coniophaea</i>	*	4
Huldrestry	<i>Usnea longissima</i>	V	1
Huldretormose	<i>Sphagnum wulfianum</i>	DC	1

5.2.3. Rødlistede karplanter

Pr. våren 2005 kjenner vi til seks ulike rødlistede karplanter (derav tre småarter tilhørende Pilosella-gruppen av sveve (*Hieracium*)) avgrenset i naturtyper i kommunen. To tilhører kategorien *sårbar* (V) og fire tilhører kategorien *hensynskrevende* (DC), se tabell 4. Ytterligere 8 rødlistede arter/småarter er kjent fra kommunen men ikke knyttet til en naturtype (Botanisk Museum 1998; Haugan og Often 1998)(tabell 2). Flere av karplantefunnene ved

herbariet er angitt med for dårlig nøyaktighet til at de har noen større verdi i naturtypekartleggingen. Flere av funnene er dessuten gamle, og kan være lokalisert i områder som i dag er forringet og uegnet som leveområde for arten.

Flere av de rødlistede karplantene registrert i Trysil, som solblom, håndmarinøkkel, kåltistel, storengkall, småartene av sveve (*Hieracium*) og dundå, er avhengige av kontinuerlig skjøtsel på lokalitetene for å overleve. De nåværende forekomstene er i de fleste tilfeller kun rester av tidligere beite og slått, og står derfor i fare for å forsvinne hvis ikke skjøtsel gjenopptas eller opprettholdes. Kulturbetingede planter som dette er generelt i sterk tilbakegang over hele landet, grunnet gjødsling, opphør av drift eller nedbygging av arealene.

For nærmere omtale av de rødlistede artene og deres utbredelse i Hedmark vises det til tidligere publisert litteratur (Haugan og Often 1998; Often A. m. fl. 1998).

Tabell 4. Rødlistede karplanter i Trysil pr. våren 2005. Artene er listet alfabetisk etter vitenskapelig navn. For arter som ikke er avgrenset i naturtyper er kilder oppført. Rødlistekategorier følger Direktoratet for naturforvaltning (1999c); se også vedlegg 2. Flere registreringer kan være gjort på samme lokalitet.

Norsk navn	Vitensk. navn	Rød-listet	Antall naturtype lokaliteter	Kilde
Solblom	<i>Arnica montana</i>	DC	-	Botanisk museum 1998
Håndmarinøkkel	<i>Botrychium lanceolatum</i>	DC	-	Botanisk museum 1998
Rugfaks	<i>Bromus secalinus</i>	Ex?	-	Botanisk museum 1998
Jemtlandsstarr	<i>Carex jemtlandica</i>	DC	1	
Kåltistel	<i>Cirsium oleraceum</i>	DC	-	Botanisk museum 1998
Blyttsveve	<i>Hieracium blyttianum</i>	V	1	
Brannsveve	<i>Hieracium croceum</i>	E	-	Botanisk museum 1998
Gaffelsveve	<i>Hieracium peteranum</i>	V	2	
	<i>Hieracium subdecolorans</i>	E	-	Botanisk museum 1998
Setersveve	<i>Hieracium suecicum</i>	DC	1	
Marisko	<i>Cypripedium calceolus</i>	DC	4	
Dundå	<i>Galeopsis ladanum</i>	DC	1	
Sibirgran	<i>Picea abies ssp. obovata</i>	R	-	Haugan & Often 1998
Storengkall	<i>Rhinanthus serotinus ssp. vernalis</i>	DC	-	Botanisk museum 1998

5.2.4. Rødlistede amfibier

Trysil har pr. våren 2005 fire registrerte kjente lokaliteter med den rødlistede amfibien liten salamander (V). To av funnene ved Tjernmoen (Sør for Osensjøen) og Grønåsen (ved Busknesløgda) kan betegnes som sikre og stammer fra en kartlegging av amfibier i østre deler av Hedmark (Strand 1993). På lokaliteten ved Grønåsen ble det senest sommeren 2004 observert 20-30 individer (Runa Skyrud pers medd.).

De to funnene ved Østby og Asploken (Ljørdalen) stammer fra noe mer usikre innmeldte opplysninger. Lokaliteten ved Østby ble undersøkt av Strand (1993) uten resultat.

Spissnutet frosk (R) ble i 1996 påvist tre steder i Ljørdalen (ved Bjørneby UJ 723 139, ved Strand UJ 753 095 og ved Gira UJ 782 078) (Gundersen 1999). Ingen av disse lokalitetene er avtegnet som egne naturtyper.

Trolig finnes liten salamander og spissnutet frosk på flere lokaliteter i kommunen. Generelt er dammer og våtmarksområdene i kommunen relativt dårlig undersøkt, både med tanke på amfibier og invertebrater.

5.2.5. Rødlistede invertebrater

Pr. våren 2005 kjenner vi til 8 rødlistede insekter i Trysil, se tabell 4. Syv av artene, alle sommerfugler, er samlet på samme lokalitet ved Floen i Ljørdalen (Leif Aarvik pers. medd.).

Den rødlistede vårfluen *Limnephilus bipunctatus* (V) ble registrert i en dam ved Jordet under feltarbeid sommeren 2004.

Invertebratfaunaen i kommunen er dårlig undersøkt og trolig finnes flere lokaliteter med rødlistede arter.

Av de 8 rødlistede artene tilhører tre kategorien *sårbar* (V), tre er *sjeldne* (R), to er *hensynskrevende* (DC).

Tabell 4. Rødlistede invertebrater i avgrensede naturtyper i Trysil pr. våren 2005. Rødlistekategorier følger Direktoratet for naturforvaltning (1999c); se også vedlegg 2.

Norsk navn	Vitensk. navn	Rødlistet	Antall naturtyper
Båndfjellfly	<i>Anartomima secedens</i>	R	1
	<i>Chionodes luctuella</i>	R	1
Østlig markmåler	<i>Itame loricaria</i>	V	1
Dvergbjørk-fjellfly	<i>Lasionycta skraelingia</i>	V	1
Skogbakkefly	<i>Xestia collina</i>	R	1
Spinkelt taigafly	<i>Xestia laetabilis</i>	DC	1
Gråpudret taigafly	<i>Xestia rhaetica</i>	DC	1
	<i>Limnephilus bipunctatus</i>	V	1

6. Videre arbeid

6.1. Prioriterte oppgaver

En tilfredsstillende forvaltning av biologisk mangfold krever gode registreringer og lett tilgjengelige kart og datasett. Digitalisering av alle viktige naturtyper og en forutsetning for å sikre brukervennlighet i kommunen. Eksport av nøkkeldata fra databasen Natur2000 til egenskapstabell i GIS-programmet som benyttes kan være nyttig for å gi utfyllende opplysninger ved bruk av digitale kart. Opplysninger som tilkommer bør fortløpende kvalitetssikres av kommunen og legges inn i databasen.

I et prosjekt av denne typen, er det nærmest "uendelige" muligheter for utfyllende undersøkelser. I videre arbeid med biologisk mangfold i Trysil, bør plan for sikring og gjenskaping av naturtyper i kulturlandskapet prioriteres høyt. Dammer, små myrtjern og våtmarksområdene langs vassdrag i kommunen som ikke er blitt oppsøkt i felt, er potensielle viktige amfibie- og insektslokaliteter og supplerende registreringer bør prioriteres i fremtiden. Den rike forekomsten av rødlistede sommerfugler ved Floen er meget interessant. Supplerende undersøkelser av insektsfaunaen i barskog bør foretas for å avdekke utbredelsen og forekomsten av disse sjeldne artene. Det bør også foretas supplerende undersøkelser av karplanter og sopp i de kalkrike områdene i kommunen.

På flere av de private skogeiendommene er det pr dags dato ikke foretatt miljøregistreringer. Noen av områdene er etter tips oppsøkt sommeren 2004 og avgrenset som naturtyper, men noe helhetlig kartlegging er ikke foretatt. Når data fra en slik fremtidig miljøkartlegging foreligger bør kommunen inkludere disse i naturbasen.

Kun de 21 viktigste nøkkelbiotopene på Trysil kommuneskoger sin eiendom er digitalisert og lagt inn i basen (Bergmann 2000). Trysil kommuneskoger skal i nær fremtid digitalisere og legge inn alle sine nøkkelbiotopbeskrivelser digitalt. For å unngå dobbeltarbeid er derfor kun nøkkelbiotoper med verdi A eller B prioritert i dette prosjektet. De resterende nøkkelbiotopene vil kommunen kunne importere når de foreligger i digital form.

6.2. Åpenhet omkring miljødata

I forbindelse med oppfyllelsen av vilkår for sertifisering, har skogbruksnæringa de seneste par åra satt større fokus på miljøregistreringer. Alt tyder på at mange nye miljøregistreringer vil bli utført framover. Det er et krav fra miljøorganisasjonene at miljødata i prinsippet skal være 100% offentlig tilgjengelige. Unntatt fra dette prinsippet er selvsagt sensitive opplysninger, jf. offentlighetslovens paragrafer 5 og 6, pkt. 2c. Signalene fra forvaltning og politikere går også i retning av større åpenhet omkring miljødata. Kommunens naturtypebase bør kompletteres og oppdateres etter hvert som ny informasjon tilkommer, og en gang i blant må dataene overføres til Fylkemannen i Hedmark. Herfra kvalitetssikres dataene, og et utvalg av dataene (sensitive opplysninger unntatt) videresendes til Direktoratet for naturforvaltning for utleggelse på deres offentlig tilgjengelige nettsider (dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn).

7. Litteratur

- Andersson, L.I. og Bohlin, J., 1998. Försvinnande naturskog karteras. Skog & Forskning(1): 66 - 73.
- Bergmann, C., 2000. Registrering av nøkkel- og restaureringsbiotoper Trysil Skog. NORSKOG og WWF-Rapport, 2000-7.
- Botanisk Museum, 1998. Hedmarks karplanter, <http://www.nhm.uio.no/botanisk/bot-mus/he/index.htm>.
- Botanisk Museum, 2005a. Botanisk Museum 2004a. Norwegian Lichen Database (NLD): : www.nhm.uio.no/botanisk/lav.
- Botanisk Museum, 2005b. The Norwegian Mycological Database (NMD): www.nhm.uio.no/botanisk/bot-mus/sopp/soppdb.htm. Botanisk Museum
- Direktoratet for naturforvaltning, 1999a. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim, 238 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1999b. Kommunenes kartlegging av biologisk mangfold. Forekomster av lokal verdi - hvordan registrere?, s. 3.
- Direktoratet for Naturforvaltning, 1999. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3. 161 s.
- Fremstad, E., 1999. Elvekanter ved Trysilelva og Ljøra, Hedmark. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernadv. . Rapp. 4/99. 27 s.
- Fremstad, E. og Moen, A., 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. Rapport botanisk serie 2001-4, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Vitenskapsmuseet. 231 s.
- Gauslaa, Y. og Ohlson, M., 1997. Et historisk perspektiv på kontinuitet og forekomst av epifyttiske laver i norske skoger. Blyttia, 55(1/1997): 15-27.
- Gundersen, H., 1999. Mammals in Trysil and Dovre. Results of the 1996 mammal study camp of the Norwegian Zoological Forening (NZF) and the Duch-Flemmish Mammal Society (VZZ). Norsk zoologisk forening. Rapport 4. 57s.
- Hanssen, E.W., 1996. Kartlegging av kulturlandskap og vegetasjon rundt Trysilfjellet. Oppdragsrapport for Trysilfjellet Utmarkslag BA. - Hanssens blomsterbøker, Lyngdal i Numedal. . Upubl. 37 s.
- Haugan, R. og Often, A., 1992. Botaniske registreringer ved Trysilelva nord for Innbygda, Trysil kommune. - Botanisk museum, Oslo. Upubl. 36 s.
- Haugan, R. og Often, A., 1998. Status for truede arter i Hedmark. Karplanter. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen. Rapport nr. 17/98.
- Haugset, T., 1997. Registrering av nøkkelbiotoper på Tørberget, Borregaard skoger AS. WWF rapport.
- Holien, H. og Tønsberg, T., 1996. Boreal regnskog i Norge - habitatet for trøndelagselementets lavarter. Blyttia(4): 157-177.
- Høiland, K. og Wergeland Krog, O.M., 1999. Hemmelighetskremmeri eller ansvarliggjøring? Blyttia, 57(1): 10-13.
- Klepsland, J. og Reiso, S., 2004. Biologisk mangfold i skog på Øvre Tenaasen, Trysil kommune, Hedmark. Siste Sjanse - notat 2004 - 15.
- Løseth, 1994. Registrering av utvalgte kulturlandskap i Hedmark. FMIH, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 2/94.
- Moen, A., 1998. Najonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.
- Naturkart DA, 2000. Natur2000. Database for FilemakerPro. Programmert av Ola Wergeland Krog og Håkon Borch.
- NGU, 2005. Berggrunnskart 1:250 000. <http://www.ngu.no/kart/bg250/>

- NINA, Siste Sjanse og Miljøfaglig utredning, 2005. Verneområder av skog på Statskog SFs grunn i Hedmark. (in prep).
- Often, A., 1990. Botanisk undersøkelse av områder langs Trysilelva ved Jordet i Trysil i forbindelse med planer om flomforbygninger. - Botanisk museum, Oslo. . Upubl. 5 s.
- Often, A., 1997a. Botanisk undersøkelse av 8 kulturlandskap i Hedmark. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernadv. Rapp. 9/97. 17 s.
- Often, A., 1997b. Botanisk undersøkelse av sørberg i Østerdalene, Hedmark. 10/97, Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen. 68 s.
- Often A., Haugan R., Røren V. og Pedersen O., 1998. Karplantefloraen i Hedmark: Sjekklister, plantegeografiske elementer og foreløpige utbredelseskart for 488 taksa. Fylkesmannen i Hedmark Miljøvernavdelingen. Rapport nr. 6/98.
- Solstad, H. og Elven, R., 2001. Botanisk undersøkelse av østre Ljørdalen i Trysil kommune. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernadv. Rapp. 3/01. 70 s.
- Solås, A., 2000. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i statsskogene i Trysil. Statskog Ressursdata rapport 3/2000.
- St. meld. nr. 58, 1996-97. Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling - dugnad for framtida. Miljøverndepartementet.
- Statens kartverk, 2003. Arealstatistikk for Norge. Kommunevis informasjon: Karsten Lien i elektronisk brev. Fylkesvis informasjon på: <http://www.statkart.no/>
- Strand, L.Å. 1993. Amfibieregistreringer i Hedmark (Øst) 1992. Fylkesmannen i Hedmark Miljøvernavdelingen. Notat.

8. Vedlegg

Vedlegg 1. Ordforklaringer

- **Biologisk mangfold:** Jordas variasjon av livsformer - planter, dyr, sopp og mikroorganismer, deres arvestoff og det kompliserte samspillet de er en del av. Biologisk mangfold deles inn i tre nivåer - naturtyper, arter og genetisk mangfold.
- **Buffersone:** Rundt de kontinuitetsbetingede nøkkelbiotopene kan det være nødvendig å sette av en sone hvor det tas spesielle hensyn i skogbehandlingen, f.eks. i form av plukkhogst eller lukkede hogster. En slik buffersone vil bidra til å bevare det stabile, fuktige og skyggefulle miljøet i nøkkelbiotopen.
- **Forstyrrelse:** Med forstyrrelse mener vi her stormfelling, brann, jord- stein og snøras. Slike naturlige hendelser fører til foryngelse av skogen, og i disse områdene finnes det arter som er tilpasset slike suksjonsstadier. (Brann har vært en spesielt viktig type forstyrrelse i skog på Østlandet, og har i enkelte områder i tørre vegetasjonstyper oppstått 1-2 ganger pr. 100 år. Både selve brannflata med den brente veden og løv-suksesjonen etter brannen er viktige naturtyper som inneholder mange truede arter.)
- **Gadd:** Stående døde trær.
- **Høystubber:** Gjenstående deler av trær etter at stammen har brukket. Defineres vanligvis som stubber som er fra 2 til 6 meter lange.
- **Indikatorarter:** Arter som med sikkerhet stiller spesielle krav til miljøet, og som oftest finnes hvis disse kravene er oppfylt. De er vanligvis lette å finne og kjenne igjen. (Eks. blåveis på kalkholdig grunn.)
- **Kontinuitet:** Siste Sjanse opererer med ulike typer kontinuitet i skog; i marksjikt, kronesjikt, gamle trær eller død ved. For eksempel betyr kontinuitet i død ved at det over et lengre tidsrom har vært jevn forekomst av død ved i alle dimensjoner og nedbrytningsstadier, mens kontinuitet i marksjikt betyr at miljøfaktorer som innstråling, fuktighet, temperaturforhold og jordbunnskjemi har vært stabil over lang tid. Sentvoksende skog med trær som naturlig har svært lang både levetid og nedbrytningstid (for eksempel furuskog) vil bruke mange hundre år på å utvikle kontinuitet i død ved og gamle trær, mens en ospesuksesjon kan utvikle kontinuitet i løpet av et par hundre år. For artenes mulighet for spredning og overlevelse er det en klar sammenheng mellom den tidsmessige og den romlige skalaen, i det mulig spredningsavstand til en art øker med tiden (Gauslaa og Ohlson 1997). Brudd i kontinuitet langt tilbake i tid kan, rent visuelt, være visket ut i dag ("tilsynelatende kontinuitet"). Slike områder mangler trolig mange arter som finnes i et område med større grad av kontinuitet. Viktige områder i kulturlandskapet er også betinget av kontinuitet, men her er det snakk om en kontinuitet i driftsformer og hevd. F.eks. er forutsetningen for en rik beitemarksflora (av sopp og karplanter) at det har vært kontinuitet i beiting, og at miljøet samtidig ikke har vært påvirket av kunstgjødsel.
- **Kulturskog (bestandsskog):** Skog som er sterkt preget av moderne skogbruk. De naturlige prosessene er dermed sterkt undertrykket. Trærne er sjelden over hogstmoden alder. Ofte er flatehogst dominerende driftsform og skogen har gjerne "monokulturpreg", med ensaldrede bestand og lite dødt trevirke.
- **Låg (flertall læger):** Liggende død ved, deles inn i tre eller flere ulike stadier etter nedbrytningsgrad. Siste Sjanse bruker tre nedbrytningsstadier: hard (0-3 cm. råte), noe råtten (3 cm råte til bortimot gjennområtten) og gjennområtten.
- **Naturskog:** Fleraldret (sjikta) skog som har vokst fram ved naturlig foryngelse fra stedeagne treslag, og som ikke har hatt større menneskelige inngrep enn plukkhogst og bledning. De økologiske prosessene har dermed ikke blitt forstyrret i større grad. En

praktisk definisjon som støtter seg på fire kriterier er foreslått (Andersson og Bohlin 1998).

- **Nøkkelbiotop:** Et område som er viktig for bevaring av biologisk mangfold, og som inneholder naturtyper, nøkkelementer eller arter som i dag er sjeldne i landskapet.
- **Nøkkelement:** Et element i skogen som har særlig stor betydning for det biologiske mangfoldet, f.eks. død ved, hule trær, skrenter, rasmarker, bekker og kilder.
- **Rikbarkstre:** Treslag med høy pH i barken. Særlig alm, ask og lønn.
- **Rødlistearter:** Arter som er med på listen over truede arter i Norge. Inndelingen følger DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING (1999c) og er gjengitt i vedlegg 2.
- **Signalarter:** Arter som benyttes for å identifisere skog med høy naturverdi. Disse er ofte tilknyttet *nøkkelementer*. Dette er arter som kan være til hjelp ved gjenkjenning av bestemte miljøer, men som ikke oppfyller alle kravene til en indikatorart. En rekke signalarter kan vise seg å være gode indikatorarter, men indikatorverdien er enda ikke godt utprøvd. Jo flere signalarter som finnes i en biotop, desto sterkere signal kan det være på at biotopen har verneverdi.
- **Sokkel:** Eldre bestander av sumpskog er karakterisert ved å ha en tuete skogbunn fordi trærne danner rotskudd fra en felles stammebasis. Disse ”soklene” er viktige leveområder for bl.a. moser.
- **Spredning:** Den måte individer/arter/organismer forflytter seg innen eller mellom habitater, eller fra sin opprinnelige plass i miljøet. Sjansen for å lykkes med etablering øker med spredningsenhets spesialisering, eller ved spredning med en vektor (for planter og sopp).
- **Styvingstre:** Løvtrær, særlig ask og alm, som ved en viss alder og størrelse fikk toppen og de største greinene kuttet av. Det amputerte treet utviklet en kraftig hovedstamme og dannet friske skudd som kunne høstes med jevne mellomrom. Slike trær ble spesielt sentvoksende, med stabil og grov bark. Ettersom de grove tredimensjonene ble hogd ut i skogsmiljøene, utgjorde ofte styvingstrærne eneste gjenværende levesteder for enkelte kravfulle arter av lav, moser, sopp og insekter.
- **Suksesjon:** Endringer i artssammensetningen over tid innen et økosystem eller et plantesamfunn. Suksesjonen etterfølger ofte forstyrrelser i skogen, og kan deles inn i ulike faser eller utviklingstrinn. I skog går utviklingen fra snaumark via ulike gjenvekstfaser til sluttet bestand. (eks.: hogstflate - ”bringeberfase” - løvfase - gran).
- **Substrat:** Det element som en art holder til i (eller på), eller lever i (eller av). For vedboende sopp er død ved substratet som de lever både i og av.

Vedlegg 2. Røddlistekategorier

Røddlistekategorier i henhold til siste utgave av den norske røddlisten (Direktoratet for Naturforvaltning 1999).

Forkortelse	Betegnelse	Definisjon
Ex	Utryddet	Arter som ikke har vært registrert i naturen de siste 50 åra. Antatt utryddede arter (forsvunnet for mindre enn 50 år siden) angis med Ex?
E	Direkte truet	Arter som er direkte truet og som står i fare for å bli utryddet i nærmeste framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
V	Sårbar	Sårbare arter med sterk tilbakegang, som kan gå over i gruppen direkte truet dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
R	Sjelden	Sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt situasjon pga. liten bestand eller med spredt og sparsom utbredelse.
DM	Bør overvåkes	Kategorien omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til overvåkning av situasjonen.
DC	Hensynskrevende	Hensynskrevende arter som ikke tilhører kategori E, V eller R, men som pga. tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak.

I tillegg tilkommer *ansvarsartene*. Ansvarsart er ingen truethetskategori, men er ment som et supplement til røddlisten. Listen over ansvarsarter skal dekke arter som bl.a. har en relativt stor andel av totalbestanden innenfor landets grenser, og som Norge derfor har et spesielt stort forvaltningsansvar for.

Vedlegg 3: Kort lokalitetsinformasjon

- 1001 Livollen** (33V UH 422 990), Naturbeitemark, Svært viktig, Seterlandskap med aktive beiter, rester av natureng med forekomst av sjeldne karplanter.
-
- 1002 Nordbergsætra** (32V PN 610 859), Skogsbeiter, Viktig, Beitemark med rødlistede beitemarkssopp.
-
- 1003 Stormyra-Jonsmyra** (33V UH 500 973), Rikmyr, Svært viktig, Rikmyr som trolig er slått jevnlig gjennom lang tid.
-
- 1004 Varlisætra** (33V UJ 421 054), Slåtteenger, Lokalt viktig, Intakt artsrik setervoll i tidlig gjengroingsfase.
-
- 1005 Fjellslisætra** (33V UJ 416 004), Slåtteenger, Viktig, Intakt artsrik setervoll som beites.
-
- 1006 Grønstad** (33V UH 469 982), Slåtteenger, Viktig, Intakt artsrik setervoll med flere slåtteng indikatorer.
-
- 1007 Fageråssætra** (33V UJ 478 030), Naturbeitemark, Lokalt viktig, Intakt artsrik setervoll med aktivt beite.
-
- 1008 Lortsætra** (33V UJ 472 045), Naturbeitemark, Lokalt viktig, Delvis intakt setervoll med aktivt beite.
-
- 1009 Kubekksætra** (33V UH 498 986), Slåtteenger, Lokalt viktig, Intakt setervoll med slåttengpreg, noe beite.
-
- 1010 Enga** (33V UJ 519 024), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, Viktig, Hetrogent flommarksområde med bla.a gråor heggeskog, vierkratt, starrenger, dammer, gamle beiter, mudderbanker og elveør vegetasjon med flere regionalt sjeldne karplanter. Også viktig for invertebrater, fugl og amfibier.
-
- 1017 Lysegga** (33V UH 605 875), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, Lokalt viktig, Flommarkskompleks med bla.a gråor heggeskog, vierkratt, starrenger og beiter.
-
- 1018 Rundfloen** (33V UH 690 740), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, Lokalt viktig, Flommarkskanter og øyer i stilleflytende parti av Trysilelva med bla.a gråor heggeskog, vierkratt og starrenger.
-
- 1019 Lutnes** (33V UH 700 710), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, Lokalt viktig, Flompåvirket ør-øyområde der Lutua renner ut i Trysilelva med bla.a starrsumper, eldre slåttemark og sumpvegetasjon.
-
- 1020 Faksen** (33V UJ 797 002), Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti, Lokalt viktig, Bred elveslette med små øyer, flomløp og noe eldre kulturmark.
-
- 1021 Kilen** (33V UJ 489 114), Gråor-heggeskog, Lokalt viktig, Flompåvirket Gråor heggeskog.
-
- 1022 Kilevja** (33V UJ 482 123), Gråor-heggeskog, Viktig, Flompåvirket Gråor heggeskog.

-
- 1023 Tvestesenget** (33V UJ 482 117), Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, Viktig, Eldre gjengroende beite, samt elvekant med stor forekomst av duggpil.
-
- 1024 Øverkilen** (33V UJ 482 122), Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, Viktig, Eldre gjengroende artsrikt beite med flere slåttengarter, samt elvekant med duggpil.
-
- 1025 Gittarenget** (33V UJ 490 109), Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, Lokalt viktig, Mosaikk av gråorheggeskog, starrsump og kantvegetasjon.
-
- 1026 Morøya** (33V UJ 494 096), Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti, Viktig, Flommarkspreget område med en mosaikk av gråor-heggeskog, løvsumpskog, starrsummer, noe flommark, gamleleveløp og kantvegetasjon.
-
- 1027 Bruvoll Ø** (33V UH 837 939), Rikmyr, Lokalt viktig, Middelsrik myr
-
- 1028 Øygrunnet** (32V PP 526 351), Deltaområder, Viktig, Deltaområde nord i Flenssjøen. Området er preget av flere holmer og grunnt vann og er viktig for vannfugl på trekk og hekking/næringssøk
-
- 1029 Gjermunsmyra N** (33V UJ 7065 1715), Rikmyr, Viktig, Ei lita middelsrikmyr med den rødlistede jemtlandstarr
-
- 1030 Linnés-Nes myrer** (33V UJ 673 268), Rikmyr, Viktig, Rikere myrer med bla.a. Engmarihånd og klubbstarr.
-
- 1031 Årkosa** (33V UJ 798 032), Slåtteenger, Lokalt viktig, Rester av tørr til frisk fattigeng
-
- 1032 Fregnetra** (33V UJ 697 228), Slåtteenger, Lokalt viktig, Rester av eng på setervoll.
-
- 1033 Bjørnmosetra** (33V UJ 742 146), Slåtteenger, Viktig, Artsrik eng på setervoll i sterk gjengroing
-
- 1034 Røyningen** (33V UJ 674 235), Slåtteenger, Lokalt viktig, Et eng-fragment ved Ljøra med preg av 'setervoll' med mye blåklokke, svever, kjerteløyentrost, fjelltimotei og småengkall.
-
- 1035 Ormkåsbekken** (32V PP 555 349), Bekkekløfter, Viktig, Bekkekløft med innslag av kalkkrevende flora.
-
- 1036 Klanken** (33V UH 572 958), Sørvendte berg og rasmarker, Viktig, Sørberg med rik karplanteflora med innslag av noe blandingsskog.
-
- 1037 Floen** (33V UJ 696 167), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Eldre barblandingskog med stor konsentrasjon av rødlistede insekter, knyttet både til løv og barskog.
-
- 1038 Lekjenna vest** (32V PP 540 360), Bekkekløfter, Viktig, Bekkekløft med frodig granskog i bunn og baserikt sørberg.
-
- 1039 Lund NV** (33V UH 679 939), Naturbeitemark, Lokalt viktig, Frisk næringsrik eng med dominans av ballblom og kratthumbleblom.
-
- 1040 Nordre Villbekken** (32V PN 547 853), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig,

Nøkkelibiotop i skog på høy bonitet og noe gråor heggeskog.

-
- 1041 Høgsvea** (33V UH 462 779), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelibiotop i skog på høy bonitet med flere signalarter
-
- 1042 Tjørnknuvlen Ø** (33V UH 507 792), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelibiotop i skog på høy bonitet med flere signalarter
-
- 1043 Tørbergsjøen SØ** (33V UH 466 795), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelibiotop i skog med noe sumpskog og død ved
-
- 1044 Eskildsåmyrane NØ** (33V UH 516 804), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelibiotop med noe død ved og hengelav.
-
- 1045 Eskildsåmyrane N** (33V UH 510 803), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelibiotop langs bekk med noe død ved og hengelav.
-
- 1046 Ørbekholmane V** (33V UH 512 722), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelibiotop med eldre granskog samt noe løv. Flere signalarter og rødlistearter er registrert.
-
- 1047 Rørmyra V** (33V UH 514 711), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelibiotop med eldre granskog på god bonitet samt noe løv. Flere signalarter og rødlistearter er registrert.
-
- 1048 Eskildsåbotningen-Brenntjørna** (33V UH 525 765), Urskog/gammelskog, Viktig, Stort område med skogholmer i myrlandskap, mye gammel furuskog og granskog noe død ved.
-
- 1049 Kalianoppknuvlen NØ** (33V UH 578 768), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog med endel død ved med flere rødlistede arter.
-
- 1050 Lysfoss N** (33V UH 552 811), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog/sumpskog langs bekk.
-
- 1051 Gudfallmyra Ø** (33V UH 555 776), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog/sumpskog langs bekk med forekomst av to rødlistede sopp.
-
- 1052 Gudfallknappen N** (33V UH 571 776), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog i østvendt li.
-
- 1053 Eskildsåa** (33V UH 543 812), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog/sumpskog langs bekk .
-
- 1054 Skjeftåsen NV** (33V UH 544 733), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre granskog/sumpskog langs bekk med noe innslag av løv.
-
- 1055 Skjeftåsen S** (33V UH 542 696), Urskog/gammelskog, Viktig, Stort område med eldre fuktig granskog langs bekk med noe innslag av løv, flere signalarter registrert.
-
- 1056 Kabistjørna N** (33V UH 637 797), Urskog/gammelskog, Viktig, Stort område med eldre fuktig, rik granskog med noe innslag av løv, flere signalarter registrert.
-
- 1057 Tørrbergsetra** (33V UH 448 774), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Restaureringsbiotop med eldre fuktig, rik granskog med noe innslag av løv, flere signalarter registrert.
-
- 1058 Sørvest for Girstakken** (33V UJ 769 127), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelibiotop i Statskogene i Trysil.

-
- 1059 Sør for Girstakken** (33V UJ 774 129), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1060 Styggegrova/Brennerpasset** (33V UJ 769 132), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1061 Kvernåa** (33V UJ 746 133), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1062 Nord for Skjæråsvegen** (33V UJ 734 112), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1063 Vest for Bjønnerettra** (33V UJ 738 149), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1064 Bjønnåsen** (33V UJ 721 168), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1065 Sør for Bjønnåsen** (33V UJ 727 155), Kalkskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1066 Bjønnåsen II** (33V UJ 723 161), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1067 Bjønnåsen III** (33V UJ 719 169), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1068 Asploken ved Bjønnåsen** (33V UJ 719 164), Gammel lauvskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1069 Vardhøbekken vest for Linnes** (33V UJ 653 275), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1070 Skårbekken** (33V UJ 651 226), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1071 Samuelsbrenna øst** (33V UJ 667 210), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1072 Samuelsbrenna vest** (33V UJ 664 209), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1073 Mælbekken** (33V UJ 671 199), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1074 Synstflaten** (33V UJ 684 282), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1075 Grønkjeldbekken** (33V UJ 682 263), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1076 Vest for Brattfjellhamaren** (33V UJ 689 246), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1077 Sør for Brattfjellhamaren** (33V UJ 695 241), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.

-
- 1078 Nordøst for Fregnsetra** (33V UJ 708 238), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1079 Nordøst for Fregnsetra 2** (33V UJ 713 240), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1080 Nordvest for Fregn** (33V UJ 686 222), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1081 Stortjønnløpa ved Fregn** (33V UJ 689 202), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1082 Sør for Fregn** (33V UJ 704 187), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1083 Bråtåfallet** (33V UJ 711 173), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1084 Nordøst for Girstakken** (33V UJ 779 140), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1085 Fulunebben i Girdalen** (33V UJ 792 149), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1086 Fjellsmora/Fulunebb-bekken** (33V UJ 796 146), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1087 Lillebrumoen** (33V UJ 755 100), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1088 Øståsvegen** (33V UJ 769 101), Rikere sumpskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1089 Øståsvegen II** (33V UJ 769 102), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1090 Jon Holla Mora** (33V UJ 775 97), Rikere sumpskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1091 Dam ved Øståsvegen** (33V UJ 779 106), Dammer, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1092 Kamplåset ved Gira** (33V UJ 784 106), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1093 Giras utløp i Ljøra** (33V UJ 784 72), Gråor-heggeskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1094 Storbekråsen** (33V UJ 802 93), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1095 Storbekråsen II** (33V UJ 809 94), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1096 Sør for Stenknausen** (33V UJ 815 75), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.

-
- 1097 Styggeskårbekken** (33V UJ 831 83), Bekkekløfter, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1098 Oksgrava i Tangådalen** (33V UJ 816 63), Bekkekløfter, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1099 Stordalsbekken** (33V UJ 840 50), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1100 Nord for Mellomfjell** (33V UJ 857 49), Rikere sumpskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1101 Nordvest for Mellomfjell** (33V UJ 854 48), Rikere sumpskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1102 Vest for Mellomfjell** (33V UJ 857 41), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1103 Nord for Tveknippgnollen** (33V UJ 836 44), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1104 Langhalvorsva øst** (33V UJ 797 43), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1105 Tallhulua** (33V UJ 807 43), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1106 Vest for Tveknippgnollen** (33V UJ 825 32), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1107 Vest for Susdalsgnollen** (33V UJ 823 23), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1108 Vest for Susdalsgnollen II** (33V UJ 805 24), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1109 Ljøra ved Strandlete** (33V UH 804 992), Rikere sumpskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1110 Faksbekkgrena** (33V UH 813 978), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1111 Hamarsjøskåra** (33V UJ 847 1), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1112 Nordøst for Grunnfossgnollen** (33V UH 846 981), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1113 Sørøst for Grunnfossgnollen** (33V UH 842 975), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1114 Bjønntappen** (33V UH 831 976), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1115 Storgrova** (33V UH 828 972), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.

-
- 1116 Asploken-området** (33V UH 823 965), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av rødlistet mose.
-
- 1117 Sommerhøa i Drevjedalen** (33V UJ 589 212), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1118 Tverrmohøa** (33V UJ 594 203), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1119 Slettmokjelda** (33V UJ 605 207), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1120 Drevja ved Kveholmen** (33V UJ 607 198), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1121 Ved Barflotjønna** (33V UJ 615 168), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1122 Sør for Smolfjellet** (33V UJ 642 148), Urskog/gammelskog, Viktig, Eldre furuskog med funn av flere krevende arter.
-
- 1123 Skjæråsen** (33V UJ 665 139), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Eldre granskog med flere rødlistede og krevende gammelskogsarter.
-
- 1124 Stigen ved Drevja** (33V UJ 635 125), Gammel lauvskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1125 Ørsjøbekken** (33V UJ 627 121), Gammel lauvskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1126 Nordvest for Ørsjøen** (33V UJ 605 137), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1127 Nordvest for Ørsjøen II** (33V UJ 608 127), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1128 Ørsjøberget** (33V UJ 613 104), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1129 Ljørholbekken** (33V UJ 677 147), Urskog/gammelskog, Viktig, Eldre granskog i kløft med funn av flere rødlistede arter.
-
- 1130 Drevjeneset** (33V UJ 701 138), Rikere sumpskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1131 Drevjeneset II** (33V UJ 709 140), Gammel lauvskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1132 Skjærhovden** (33V UJ 686 125), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1133 Skjærhovden II** (33V UJ 687 125), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1134 Råhovden** (33V UJ 683 98), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.

-
- 1135** **Hovdkjølen** (33V UJ 669 80), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1136** **Vest for Gnollsetra** (33V UJ 694 72), Rikere sumpskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1137** **Vest for Gnollsetra** (33V UJ 701 72), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1138** **Nord for Slåttkjølen** (33V UJ 715 90), Rikere sumpskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1139** **Slåttkjølen** (33V UJ 715 086), Rikmyr, Svært viktig, Rikmyr og tilgrensende sumpskog med arter som kjevlestarr , myggblom og engmarihånd.
-
- 1141** **Vest for Lundholmnoen** (33V UJ 734 96), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1142** **Bjønnekvarvkjølen** (33V UJ 741 56), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1143** **Nordvest for Furuberget** (33V UJ 744 27), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1144** **Ved Furukjølen** (33V UJ 749 23), Urskog/gammelskog, Viktig, Kjerneområde i reservatforslag og nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av flere rødlistede arter.
-
- 1145** **Øst for Furuberget** (33V UJ 758 6), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1146** **Skjærdalsbekken** (33V UJ 775 38), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1147** **Slettåsen** (33V UJ 780 46), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1148** **Øst for Lerbekkdammen** (33V UJ 779 23), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1149** **Øst for Søndre Bjønnberget** (33V UJ 783 11), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1150** **Storberget** (33V UH 748 998), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1151** **Kudjupmyra** (33V UH 773 991), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1152** **Styggebekken vest for Svartvola** (33V UH 774 973), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1153** **Vest for Svartvola** (33V UH 787 958), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1154** **Nord for Gjervollsetra** (33V UH 789 993), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.

-
- 1155 Ljøra ved Voll** (33V UH 804 988), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1156 Arvkjellmora** (33V UH 796 966), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1157 Øst for Svartvola** (33V UH 794 958), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1158 Elghaugen** (33V UH 794 945), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1159 Styggmormyra** (33V UH 793 939), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1160 Nordvest for Flervola** (33V UH 805 944), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil med funn av en eller flere rødlistede arter.
-
- 1161 Saumormyra** (33V UH 815 926), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1162 Sør for Knappfallet** (33V UH 728 786), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1163 Borveggen** (33V UH 753 775), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1164 Nord for Nordbottenmyr** (33V UH 737 801), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1165 Øst for Nordbottenmyr** (33V UH 742 794), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1166 Hådammen ved Koloa** (33V UH 618 894), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1167 Heggberget** (33V UH 614 886), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1168 Sør for Mikkeltjøna** (33V UH 610 901), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelpotop i Statskogene i Trysil.
-
- 1169 Fåråkjeldene** (33V UJ 4962 0221), Kilde og kildebekk, Viktig, Rikere godt utviklet kilde.
-
- 1170 Flå Ø 1** (33V UJ 568 205), Kilde og kildebekk, Viktig, Rikere godt utviklet kilde.
-
- 1171 Storløkjølen** (32V PN 525 810), Rikmyr, Viktig, Veksling mellom flatmyr, bakkemyr og strengmyr. Rikmyrarter forekommer. Slåttemyrer der mange stakkstenger og hesjer vitner om tidligere utnyttelse.
-
- 1172 Flå Ø 2** (33V UJ 568 205), Kilde og kildebekk, Viktig, Rikere godt utviklet kilde.
-
- 1173 Sør for Munkbergkoa** (33V UH 395 890), Rikmyr, Lokalt viktig,

Rikmyrparti ved gamle løer på stor fattigmyr.

1174 Nord for Munksjøen (33V UH 400 887), Rikmyr, Viktig, Kildemyr. Kilder øverst, gjyngematter med rik vegetasjon lenger nede. Noe ombrotrof myr. Ekstremrikmyr ved kildeoppspring med artsrikt bunnsjikt av brunmoser.

1175 Sør for Munksjøberget (33V UH 385 880), Rikmyr, Svært viktig, Kildemyr. Kilder øverst, gjyngematter med rik vegetasjon lenger nede. Noe ombrotrof myr. Ekstremrikmyr ved kildeoppspring med artsrikt bunnsjikt av brunmoser.

1176 Sjeggmuren (33V UJ 590 300), Sørvendte berg og rasmarker, Lokalt viktig, Østvendt berg med rik lågurt og sørbergflora.

1177 Bjønnåsen hele (33V UJ 720 155), Sørvendte berg og rasmarker, Lokalt viktig, Sørberg med middelsrik flora

1178 Djupskardbekken N (32V PP 593 241), Urskog/gammelskog, Viktig, Gammel furuskog med mye død ved

1179 Flennsjøåa (33V UJ 56 12), Andre viktige forekomster, Lokalt viktig, Myrkant med regionalt sjeldne karplanter.

1180 Skjærberget nedre (33V UH 628 739), Gammel lauvskog, Viktig, Eldre løvskog på tidligere beite, funn av flere sjeldne sopper.

1181 Skjærberget øvre (33V UH 632 741), Urskog/gammelskog, Viktig, Eldre barskog, funn av flere sjeldne sopper.

1182 Sølund (32V PN 585 846), Urskog/gammelskog, Viktig, Eldre barskog, funn av flere rødlistede sopper.

1183 Syringa (32V PN 598 840), Urskog/gammelskog, Viktig, Eldre barskog, funn av flere rødlistede sopper.

1184 Ulvsjøberget (33V UH 397 960), Sørvendte berg og rasmarker, Lokalt viktig, Sørberg med noe rikere flora.

1185 Storstenmyra (33V UH 600 970), Rikmyr, Lokalt viktig, Rikmyr med bla.a blystarr.

1186 Vonmyrkjølen (33V UJ 430 140), Rikmyr, Viktig, Rikmyr med bla.a taglstarr og huldrestarr.

1187 Storkjølen (33V UJ 430 145), Rikmyr, Lokalt viktig, Rikmyr med bla.a hodestarr

1188 Kværnbekken (33V UJ 501 034), Bekkekløfter, Lokalt viktig, Delvis hogstpåvirket bekkekløft med stort potensiale for biologisk mangfold på sikt.

1189 Jordetsholla (33V UJ 460 140), Kalkskog, Viktig, Østvendt li med innslag av kalkskog med flere sjeldne og krevende karplanter.

1190 Åsvoll Ø (33V UH 676 831), Gammel lauvskog, Lokalt viktig, Eldre ospesuksesjon med flere grove osp.

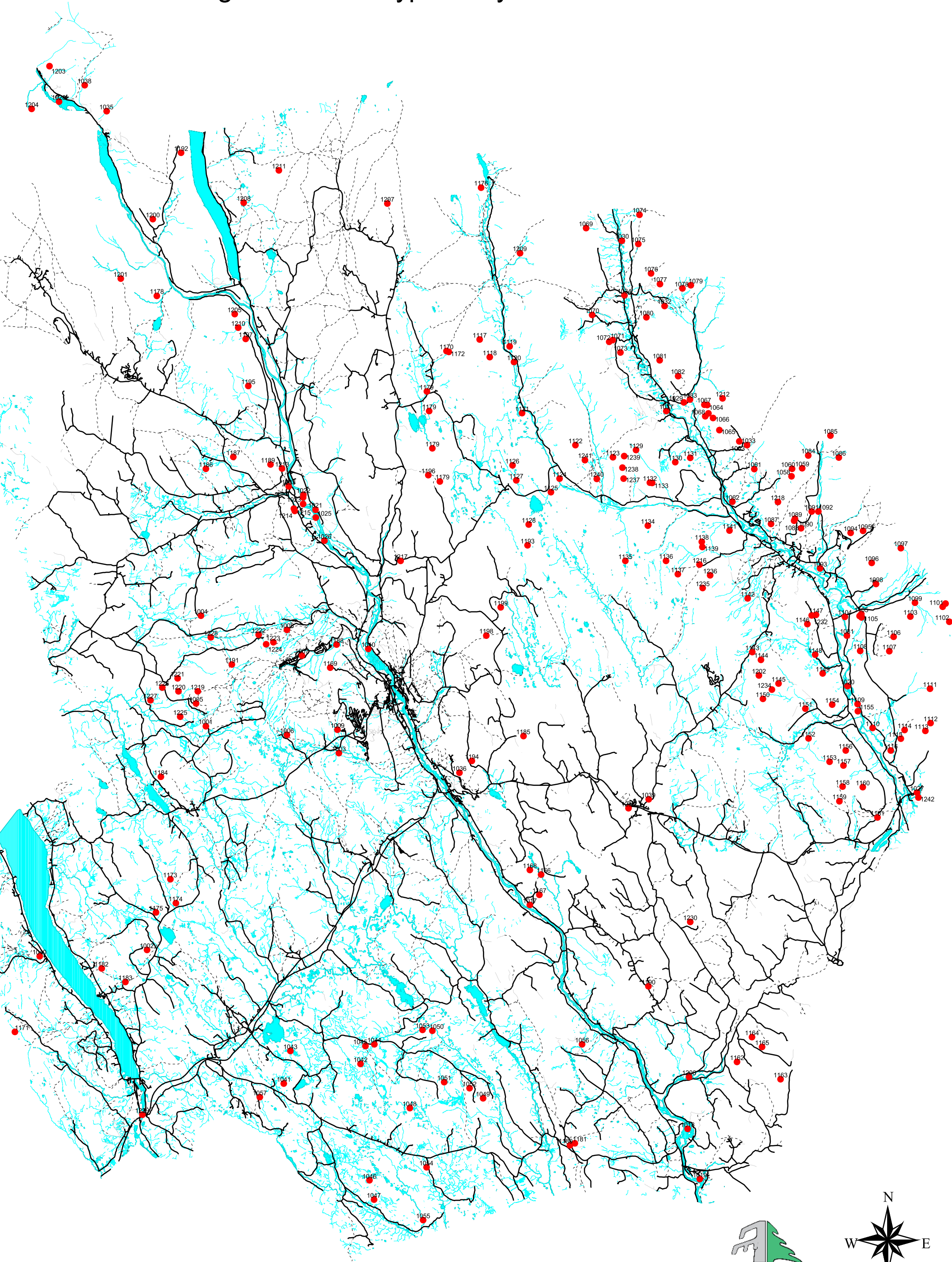
1191 Brødalen (33V UJ 438 025), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Gammel granskog i bekkedal med stedvis urskogspreget med flere rødlistede arter.

-
- 1192 Engeren** (33V UJ 414 326), Urskog/gammelskog, Viktig,
Gammel frodig granskog med høy gjennomsnittlig øvre trealder. Skogen er ulikaldret, flersjiktet og med naturlige glenner.
-
- 1193 Sør på Ørsjøberget** (33V UJ 615 090), Urskog/gammelskog, Svært viktig,
Større sammenhengende fjellskogsområde fra Lisleberget, over Skallkjølen til Ørsjøberget. Gammel granskog står på fastmark, mens store myrer med gamle furuer ligger i mellom.
-
- 1194 NØ Lille Kolosjøen** (33V UH 577 965), Urskog/gammelskog, Viktig,
Gammel granskog som ligger på en rygg mellom et tjern i vest og en bekk i øst
-
- 1195 Kjeldbekken** (33V UJ 454 183), Urskog/gammelskog, Viktig,
Gammel granskog med en del bjørk og litt furu med mye død ved.
-
- 1196 Skjeftflena** (33V UJ 558 132), Urskog/gammelskog, Svært viktig,
Gammel granskog med stort bjørkeinnslag og god sjiktning
-
- 1197 Styggberget** (33V UJ 447 216), Urskog/gammelskog, Viktig,
Gammel granskog med stort bjørkeinnslag og god sjiktning
-
- 1198 Øst for Støpa** (33V UJ 588 036), Urskog/gammelskog, Viktig,
Eldre granskog med god sjiktning i bratt li med noe rikere vegetasjon.
-
- 1199 Kvassberget** (33V UJ 588 036), Urskog/gammelskog, Viktig,
Frodig gammel granskog med kildefremspring.
-
- 1200 Jordusten** (32V PP 586 278), Urskog/gammelskog, Viktig,
Eldre granskog som stedvis har sumpskogpreg og kildefremspring.
-
- 1201 Djupskardbekken** (32V PN 58 23), Bekkekløfter, Viktig,
Bekkekløft med mye død ved.
-
- 1202 Furuberget** (33V UJ 746 016), Urskog/gammelskog, Viktig,
Gammel barskog med overvekt av gran, men med stort innslag av furu og bjørk med mye død ved.
-
- 1203 NV Tjønnbekken** (32V PP 525 373), Urskog/gammelskog, Viktig,
Godt sjiktet gammel barblendingsskog med dominans av gran. Bjørk er også rikelig representert og endel gran og furu av grove dimensjoner.
-
- 1204 Senna** (32V PP 510 356), Bekkekløfter, Viktig,
Bekkekløft med eldre skog og rik berggrunn, flere signalarter og rødlistede arter er registrert.
-
- 1205 Kverriljuvet** (33V UJ 445 231), Urskog/gammelskog, Viktig,
Østvendt gammel granskog med mye rasmark.
-
- 1206 Grønnengene** (33V UH 777 698), Gammel lauvskog, Lokalt viktig,
Eldre skogsbeite med rik flora og med gamle løvtrær.
-
- 1207 Flenbotninga** (33V UJ 537 298), Gammel lauvskog, Lokalt viktig,
Eldre skogsbeite med eldre løvtrær.
-
- 1208 Eidsetra** (33V UJ 453 295), Slåtteeuger, Lokalt viktig,
Setervoll med rester skjøtselsbetingede karplanter.
-
- 1209 Munkbetbekken Ø** (33V UJ 614 260), Urskog/gammelskog, Viktig,
Frodig bekkedal med innslag av urskogs nær fjellskog av gran i øvre deler.

-
- 1210 Risebekken** (33V UJ 448 223), Bekkekløfter, Lokalt viktig, Frodig bekkekløft med eldre barskog og noe løv.
-
- 1211 Hergjotåsen Ø** (33V UJ 459 331), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Eldre glissen fjellskog med noe død ved
-
- 1212 Bjønnbekkåsdalen** (33V UJ 729 173), Kilde og kildebekk, Viktig, Rikere godt utviklet kilde.
-
- 1213 Smeifloen N** (33V UJ 471 140), Rikere sumpskog, Svært viktig, Kalkpåvirket fuktig skogområde med mange krevende karplanter.
-
- 1214 Nydal V** (33V UJ 476 114), Rikere sumpskog, Viktig, Frodig kalkpåvirket skog med krevende karplanter.
-
- 1215 Nydal V (Dam)** (33V UJ 477 114), Dammer, Viktig, Baserik kildepåvirket skogsdam med rødlistet art.
-
- 1216 Gnollsætra** (33V UJ 713 076), Naturbeitemark, Lokalt viktig, Frodig urterik setervoll som er i ferd med å gro igjen.
-
- 1217 Flenåssætra** (33V UJ 539 083), Rikmyr, Lokalt viktig, Intermediær rikmyr og omkringliggende delvis gjengroende beiter.
-
- 1218 Styggkjeldkoia** (33V UJ 760 112), Rikere sumpskog, Viktig, Rik sumpskog rundt flere kildefremspring.
-
- 1219 Fjellslifjell V** (33V UJ 411 011), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1220 Skarvarbrenna** (33V UJ 404 011), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1221 Sleppa** (33V UJ 406 018), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1222 Storkoiene** (33V UJ 453 041), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1223 Grønåsen** (33V UJ 457 035), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1224 Riskjølen** (33V UJ 463 038), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1225 Åstedåsen-Kvannbekkegga** (33V UH 405 997), Urskog/gammelskog, Viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1226 Bækslia** (33V UH 397 013), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1227 Langmyra N** (32V PP 603 005), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog

-
- 1228 Brøa** (33V UJ 424 042), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Nøkkelbiotop i skog
-
- 1229 Tjennmoen (Dam)** (32V PN 613 763), Dammer, Svært viktig, Dam med liten salamander.
-
- 1230 Grønåsen (Dam)** (33V UH 703 867), Dammer, Svært viktig, Dam med rik forekomst av liten salamander.
-
- 1231 Østby (Dam)** (33V UH 668 935), Dammer, Svært viktig, Dam med mulig forekomstliten salamander.
-
- 1232 Slettåsen II** (33V UJ 778 045), Rikere sumpskog, Viktig, Rikere sumpskog med flere krevende karplanter.
-
- 1233 Storloken (Dam)** (33V UJ 474 0128), Dammer, Viktig, Artsrik dam med flere regionalt sjeldne arter.
-
- 1234 Furuberget S** (33V UJ 752 005), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre furuskog.
-
- 1235 Tektnollen** (33V UJ 714 063), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Kjerneområde i reservatforslag med artsrik eldre barskog. Deler er registrert som nøkkelbiotop.
-
- 1236 Gnollsætra SØ** (33V UJ 719 069), Urskog/gammelskog, Viktig, Kjerneområde i reservatforslag med artsrik eldre barskog.
-
- 1237 Skjeråsen S** (33V UJ 670 127), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre furuskog
-
- 1238 Skjeråsen Ø** (33V UJ 669 134), Urskog/gammelskog, Viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre granskog
-
- 1239 Løvgnollen S** (33V UJ 669 140), Urskog/gammelskog, Svært viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre granskog
-
- 1240 Breidkjelda S** (33V UJ 653 130), Urskog/gammelskog, Lokalt viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre granskog
-
- 1241 Smoldalen V** (33V UJ 648 138), Urskog/gammelskog, Viktig, Kjerneområde i reservatforslag med eldre granskog
-
- 1242 Våldalsstranda** (33V UH 837 936), Slåtteeuger, Viktig, Aktiv skjøttet utmarksslått
-

Prikkart over registrerte naturtyper i Trysil

Siste Sjanse arbeider for bevaring av biologisk mangfold. Fra starten i 1992 har vi tilegnet oss kunnskap og erfaring som vi mener ansvarlige forvaltere har nytte av. Vi har utviklet en metode for å finne frem til områder som er spesielt viktige for å kunne bevare artsmangfoldet i skog (nøkkelbiotoper). Den 1. juli 2000 ble gruppa omorganisert til en selvstendig stiftelse.

Siste Sjanse arbeider både profesjonelt og ideelt. I tillegg til å tilby konsulenttjenester, arbeider vi med opplysning, forbedringer av registreringsmetodikk og vi arrangerer fagseminarer og turer. En av grunnpilarene i stiftelsen er fagrådet som består av fagpersoner innen ulike felt av biologien. Fagrådet er en kunnskapsplattform for de ansatte i stiftelsen.

Siste Sjanse tilbyr naturkartlegging, både i skog og kulturlandskap. Vi har spisskompetanse innen botanikk, zoologi og økologi og tar på oss kartleggingsarbeid så vel som utredningsrettede prosjekter. Fylkesmenn, kommuner og skognæringen er våre viktigste oppdragsgivere.

Siste Sjanse utgir en rapportserie og en notatserie:

- Siste Sjanse-rapport er sammenstillinger fra større prosjekter. De inneholder helhetlige vurderinger eller resultater fra detaljerte utredninger.
- Siste Sjanse-notat er enklere publikasjoner.

Siste Sjanse
Maridalsveien 120
0461 OSLO
Tlf: 22716095
Internettadresse: www.sistesjanse.no